הליקון 145 | היה לי ואבד |

אביב תשפ״ה | 2025

הליקון 145 | היה לי ואבד
אביב תשפ״ה | 2025

עורכת: ד״ר נָוית בראל

הדימוי שעל הכריכה: זויה צ׳רקסקי
עיצוב הכריכה: שני גרשי

כותרת הגיליון מתוך שירו של עוזי שלֵו, ״תן לי״, בעמ׳ 62

© כל הזכויות שמורות להליקון (ע״ר)
דאנאקוד 5935-2970

חברי ההנהלה הציבורית: ד״ר ליאורה ברש־מורגנשטרן (יו״ר), ארנון אורבך, אסתי דינור,
נורית סגל, יוסי פרוסט, אתי שלח, גור שלי, הילה אטיאס אלמגור, אלעד הוכמן
מנכ״לית: ציונה שמאי

Published by HELICON Society for the Advancement of Poetry in Israel
Partner of the European Network of Cultural Journals Eurozine, www.eurozine.com

Member of Lyrikline.org; Partner of LAF | Literature Across Frontiers; Member of
ENCWP | The European Network of Writing Programs

מייסדים: אמיר אור (עורך ראשי ראשון), רוני סומק, אירית סלע, מיכאל סלע, אביגדור פלדמן, לאון רקנאטי, דורון תבורי

כתב העת יוצא לאור בסיוע מינהל התרבות – משרד התרבות והספורט; אגף תרבות ואמנות – עיריית תל־אביב-יפו

ייעוץ לשוני ועימוד: גופנה
Printed in Israel 2025

גיליון זה מוקדש לזכרו של יוסי פרוסט (1937-2025)

פגשתיך בשדה תלתן
מילים ולחן: נעמי שמר

לוּ מְצָאתִיךְ לָרַאשׁוֹנָה בִּקְרוֹן־רַכֶּבֶת
הָיָה לִבִּי נִשָּׂא לַמֶּרְחַקִּים.
לוּ מְצָאתִיךְ בַּקָּרוֹסֶלָה הַסּוֹבֶבֶת
הָיָה לִבִּי מָכוּר לַמִּשְׂחָקִים.
לוּ מְצָאתִיךְ בַּחֲפִירוֹת בְּאֵשׁ צוֹלֶבֶת
כִּי אָז דָּבַקְתִּי בְּמַדֵּי־הַחַיָּלִים,
וְלוּ בְּנָוֶה מִדְבָּר רָחוֹק, אוֹהֶבֶת –
כִּי אָז חָזַרְתִּי לְבַקֵּשׁ צֵל דְּקָלִים,

אֲבָל אֲנִי פְּגַשְׁתִּיךְ בְּשָׂדֶה תִּלְתָּן
בְּשָׂדֶה תִּלְתָּן, בְּשָׂדֶה תִּלְתָּן.
עַל כֵּן לִבִּי הָלוֹךְ יֵלֵךְ מִכָּאן
לְשָׂדֶה תִּלְתָּן, לְשָׂדֶה תִּלְתָּן.

אִם הוּא מָצָא אוֹתָהּ עֲלֵי סִפּוֹן בַּשַּׁיִט
אָז הִיא לָעַד תָּבִיא לוֹ רֵיחַ יָם.
אִם הוּא מָצָא אוֹתָהּ בַּיַּעַר עִם הַצַּיִד
רֵיחַ הַיַּעַר לְאַהֲבָתָם.
אִם הוּא פָּגַשׁ אוֹתָהּ בַּכְּרָךְ בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ
אָז הֵם יָשׁוּבוּ אֶל חַדְרֵי הַמַּדְרֵגוֹת,
וְאִם זָמְרוּ לָהֶם צְפִירוֹת חֲרִשֶׁת
הֵם יֹאהֲבוּ אֶת הַמְּכוֹנוֹת הַשׁוֹאֲגוֹת,

אֲבָל אֲנִי פְּגַשְׁתִּיךְ בְּשָׂדֶה תִּלְתָּן
בְּשָׂדֶה תִּלְתָּן, בְּשָׂדֶה תִּלְתָּן.
עַל כֵּן לִבִּי הָלוֹךְ יֵלֵךְ מִכָּאן
לְשָׂדֶה תִּלְתָּן, לְשָׂדֶה תִּלְתָּן.

עַל כֵּן אֲנִי אֵינִי דּוֹהֵר כְּקָרוֹן רַכֶּבֶת
וְאֵין לִבִּי נִשָּׂא לַמֶּרְחַקִּים.
גַּם בְּשִׂבְתִּי בַּקָּרוֹסֶלָה הַסּוֹבֶבֶת
לִבִּי אֵינוֹ מָכוּר לַמִּשְׂחָקִים.

כִּי גַּם בְּתוֹךְ הַחֲפִירוֹת בְּאֵשׁ צוֹלֶבֶת
עִם הֶעָפָר שֶׁעַל מַדֵּי הַחַיָּלִים
כְּמוֹ לְנָוֶה מִדְבָּר רָחוֹק, אוֹהֶבֶת –
בִּי כָּל דָּמַי, בִּי כָּל דָּמַי מְיֻחָלִים
אֶל רֶגַע בּוֹ אֵרֵד לִי מִן הַטַּנָק
לְשָׂדֶה תִּלְתָּן, לְשָׂדֶה תִּלְתָּן,
אֶל רֶגַע בּוֹ אוֹתָךְ אֶקַּח מִכָּאן
וְאֶשָּׂאֵךְ
לְשָׂדֶה תִּלְתָּן.

נכתב ללהקת פיקוד צפון, 1960
סולן: יוסי פְּרוֹסט

איש יקר ואהוב, יזם סדרתי, מרדן נצחי, שאין שני לו ברוחב ובעומק המבט, ביצירתיות, בלהט, בתעוזה, באחריות ובהתמדה – שזכינו שילווה את הליקון, כחבר הנהלה, רוב שנותינו. יוסי האמין ב׳כוחה של האמנות ושל היצירה לחנך אנשים ליצירת חברה טובה יותר׳, כפי שפתח ריאיון איתו בעיתון ׳דבר׳ ב־16 באוקטובר 1980. הוא יזם, הקים ותמך במפעלי תרבות ממטולה ועד אילת, מפעלים שהם גם ציוני דרך בתחנות חייו: אמנות לעם, סל תרבות ארצי, פסטיבל מטולה, מוזיאון הילדים בחולון, פסטיבל עכו לתיאטרון, פרס קיפוד הזהב, תחרות הנבל הבינלאומית, ועוד רבים וחשובים שתקצר היריעה מלפרט. כל זאת בד בבד עם תמיכה במוסדות וביוצרים, והכשרת הדור הבא. יש אנשים שאין להם תחליף, ויוסי הוא אחד מהם. חסרונו יורגש ואנו בהליקון נתגעגע אליו תמיד.

ליאורה ברש־מורגנשטרן

סדר הדברים

שולמית אפפל / גם מה ששִחררתי עדיין עלי 7
נורית זרחי / קָטָקוֹמְבָּה 8
מאיה בז׳רנו / שֶבי 1-11 9
מאיה בז׳רנו / מכוּלת האשפה 11
נועם מאיר שדות / בן אדם אבוד 12
ויליאם שקספיר / חמש סונטות – מאנגלית: אברהם עוז 13
נדב ליניאל / רק הנחל רק הגשם 16
אורי שגב / אנחנו נפגשים בהלוויות 17
צדוק עלון / מראֶה 18
צדוק עלון / מחר 19
מאיה ויינברג / כל יום חיילים מתים סתם 20
מאיה ויינברג / זה יכול היה להיות; שִגרע 21
שחף ארז / לפני עצרנו להתבונן 22
שחף ארז / ידיעה 23
שחף ארז / והכתום הזה; גַּלְעֵד 24
מרב קינן / המחשבות העצובות האחרונות; זכרון יחפוּת 25
מרב קינן / הספד; מה את כותבת ילדה 26
מרב קינן / דיוקן 27
מרב קינן / מלאכים; ירוק 28
פול סיימון / צליל השקט – מאנגלית: אברהם עוז 29
ליסה כץ / דת; מכתבים – מאנגלית: ליאור שטרנברג 30
ליסה כץ / שִחייה – מאנגלית: ליאור שטרנברג 31
שגית אמת / אבדות ומציאות 32
שגית אמת / כמעט; כבר איבדתי 33
צוריאל אסף / כאשר אבדתי; עוד מֵהֶגיון הינָגון או כבר היינו שם ועדיין אנחנו 34
סיגל נאור / אהובי 35
אוהד אוחיון / איך אוכל לשכוח – תשעה שירים 38
מירלה משה־אלבו / מתוך הפואמה ״עוד רגע פֶּרלה״ 44
אמילי דיקנסון / תקווה היא דבר עם נוצות – מאנגלית: הילה אהרון בריק 48
מרי אוליבר / כיצד נבראו העשב והפרחים, אגדת אל – מאנגלית: הילה אהרון בריק 49
מרי אוליבר / השושנים; הטבלן – מאנגלית: הילה אהרון בריק 50

מרי אוליבר / עפרוני האחו שר ואני מברכת אותו בחזרה – מאנגלית: הילה אהרון בריק 51
לואיז גליק / מוזיקה שמימית – מאנגלית: הילה אהרון בריק 52
מרי אוליבר / אוקטובר – מאנגלית: הילה אהרון בריק 54
אורי אֶליס / זעקתו הלא־נשמעת של הנער האבוד 56
יעל קידר / כצפוי, הוחזר לַשולחת 59
נינו הרמן / בני משתכשך עם בתו בבריכת מים חמימים בתאילנד; החַוַיאי 60
עוזי שלֵו / תן לי 62
איל מעברי / עוצב את ליבי; המולך 63
תמר מרקוביץ׳ / תהיות על ערוגת הים; מבט 64
דניאל וייל / תַּפְטִיר; אמא; הגם אַת, שמש? 65
סבינה מסג / שירי אובדן לאהרון:
מציאה 66
אובדן; אין עוד אהרון; השלמה 67
בר זהר / המדריך להתמודדות עם אובדן 68
יצחק בנימיני / ילדה ילד עולם 70
תות הֶרְמֶס סאטורי / השירים היפים: 1. תל אביב אחרת: שרטוטים; 2. Inspiration 76
תות הֶרְמֶס סאטורי / באמצע 77
עינת קפקא / צונאמי 78
עינת קפקא / אבק 2024 79
מתי שמואלוף / לא נצא מהקרון 80
עילית שייר / אחרי שעזבה; בית החזה 81
דניאל עוז / תיק הרחצה 82
נטע ארנון שושני / גילי 83
יורי אנדרוחוביץ / תחנת רכבת – מאוקראינית: אלכס אוורבוך 84
יורי אנדרוחוביץ / החיפוש אחר הגן – מאוקראינית: אלכס אוורבוך 86
יורי אנדרוחוביץ / טנגו ״הוורד הלבן״ – מאוקראינית: אלכס אוורבוך 87
נטע ארנון שושני / שיר מסע; שיר י״ב 90
נטע ארנון שושני / השיר והזמן 91
שי שניידר־אֵילת / מחברת ראשונה: האם הבדידות היא ישות בפני עצמה 92
גילי חיימוביץ / הביתה 96
גילי חיימוביץ / מי ש 98

גילי חיימוביץ / פּוֹתוֹס זהוב בעציץ המשרד 99
גילי חיימוביץ / לפרוע 100
יעל רותם / שיר קינה 101
יעל רותם / נשכח שהיינו שמחים 102
יעל רותם / כמעט תשעה חודשים 103
יעל רותם / הרחובות 104
מיכל ארמוני / מדי שנה; הסתיו הזה 105
ענת בצר / ילד יפה קטן 106
דן ערמון / פרישה; יסמין 107
דן ערמון / כיבוי מסך; שמיכה 108
ליה פון שוורצה / אשליית ארבעה קירות 109
ליה פון שוורצה / הצהרת המערכת בנושא שברון הלב 110
ליה פון שוורצה / מכתב הרשות השופטת אל עלמה במצוקה; חוה 110
אבישי דדון רווה / מנסה לאבד; מתקלף 111
אבישי דדון רווה / איבדתי את המילֶיה שלי 112
רבקה איילון / ליהודה עמיחי 113
ציפי שחרור / ריבת פרפרים; רב חובל בגורלֵךְ 114
ישראל ברייט / בלב הטירוף 115
נועם ויסמן / מצפון 116
נועם ויסמן / מציאותי 117
נועם ויסמן / מטאפורות 118
נועם ויסמן / למידה ללא לימוד 120

שולמית אפפל

גם מה ששִחררתי עדיין עלי

עָלַי הַיַּלְדוּת שֶׁאֵין כֹּחַ שֶׁיּוֹרִיד אוֹתָהּ מֵעָלַי וְהִיא כְּקֶרֶישׁ דָּם נִדְבְּקָה אֲלַי. אִמִּי וּמַבָּטָהּ שֶׁאֲנִי תּוֹהָה מֶה הָיָה שָׁם שֶׁהִפְנְתָה אֶת רֹאשָׁהּ. מֵעָלַי. וְהִנֵּה הַיַּלְדָּה מֵם מִכְתָּה ב׳ שֶׁמִּתִּיק הָאֹכֶל שֶׁלָּהּ נֶעֱלַם בַּהַפְסָקָה תַּפּוּחַ עֵץ וּמֵם הַקְּטַנָּה הִפְנְתָה אֶת הָאֶצְבַּע כְּלַפַּי. עָלַי. מֵאָז כָּל תַּפּוּחַ הוּא גִּלְגּוּל שֶׁל אוֹתוֹ אֶחָד בְּיָם עוּגוֹת הַתַּפּוּחִים שֶׁאָפִיתִי בְּחַיַּי. עָלַי. וְהַנַּעַר שֶׁלְּוָה אוֹתִי לָרְאשׁוֹנָה עִם רִבְקָה פֵּיי הִמְשִׁיךְ בִּלְעָדַי. עָלַי. אַהֲבָה. אוּלַי גַּם זוֹ שֶׁשִּׁחְרַרְתִּי הִיא עֲדַיִן עָלַי. עָלַי. הַגִּמְגּוּם וְהַדְּחִיָּה הַכְּתִיבָה וְהַשְּׁתִיקָה וְהַנֵּרוֹת שֶׁאֲנִי מִתְעַקֶּשֶׁת לְהַבְעִיר עָלַי מֵאָז שַׁבַּת שִׁמְחַת תּוֹרָה. מִלְחָמָה. עָלַי. חֻבֶּרְתִּי הַטּוֹבָה שֶׁל הַחֻתּוּלִים פְּרַאוּ דִ׳יפּוֹ נָטְשָׁה בַּעֲלוֹת עָלַי הַסַּרְטָן הַמִּשְׁפַּחְתִּי וְזֶה שָׁנִים הִיא מְדוֹבֶבֶת שִׁפְתֵי אֲבֵלִים וּמְכַנֶּסֶת מַחְשָׁבוֹת מָוֶת וְאָבְדַן מוֹרְפִיּוּם לַהֲמוֹנִים. וְרִיק שַׁבָּתוֹת וְחַגִּים. שֶׁבְּכָל פַּעַם לְמִשְׁמַע הַקְּרִיאָה עַם יִשְׂרָאֵל חַי אֲנִי שׁוֹאֶלֶת הֵיכָן. אוּלַי אַסְפִּיק לְמַעְבֶּרֶת

נורית זרחי

קָטָקוֹמְבָּה

אָדֹם הוּא צֶבַע שִׁמְךָ
הַשָּׁאוּל מִן הַכָּחֹל הָעַתִּיק
שֶׁל הַר הַמְּלָכִים.

כְּשֶׁהוּא מִתְהַפֵּךְ,
מִשַּׁרְווּל מְעִילְךָ פּוֹרַחַת
צִפּוֹר יְרֻקָּה

וּמִבְּלִי שֶׁתֵּדַע,
הָאָנִימָה שֶׁבֵּין עַפְעַפֶּיךָ
מַגְבִּירָה אֶת מִדַּת הַשָּׁקוּף.

גִּבְעוֹלֵי הַשָּׂדֶה
מַכִּים בָּרוּחַ
עַל גֵּוָם הַדַּק

מְהַלֵּךְ בִּשְׁנָתְךָ,
מִגְּבִיעַ כַּפּוֹתֶיךָ אַתָּה
מַשְׁאִיל לִי יָרֵחַ.

לֹא, כִּי אוּלַי זֶה
דַּג זָהָב שֶׁמֶּסְנַפֵּר בַּבְּרֵכָה שֶׁצִּיַּרְתָּ,
זֶה שֶׁהִטְבַּעְתָּ לִי
עַל קָטָקוֹמְבַּת הַלֵּב.

מאיה בז׳רנו

★

שֶׁבי (1)

אֲנִי בִּפְנִים
חָשׁוּךְ כָּאן אוֹר עָכוּר
עָשִׂיתִי מַשֶּׁהוּ
אֲנִי לֹא זוֹכֵר – כָּפְתוּ אוֹתִי
לְפִיתָה חֲזָקָה לֹא אָבִיתִי לֹא הֵבַנְתִּי
מָתַי נִשְׁמְטָה יָדִי – מִיָּדָהּ
יַד אִמִּי הָיְתָה אִתִּי
וְאָבִי נֶעֱלַם .. מַעֲרָבָה מַעֲרָבָה
אֲהָהּ צְעָקָה רִסְקָה אֶת גְּרוֹנִי
נִבְעַטְתִּי נָתַצְתִּי נִבְקַעְתִּי נֶחְתַּכְתִּי
בְּעָתָה וַעֲלָטָה סְבִיבִי
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (2)

חֹשֶׁךְ שָׁקֵט חֹשֶׁךְ שָׁקֵט
עֵינַי עֲצוּמוֹת
אֲנִי זוֹכֵר גַּן רֵיחַ
הַגָּן הַיָּפֶה בְּרְחוֹב שֶׁלִּי
בֶּחָצֵר, הַפְּרָחִים, שִׂיחֵי הַפְּרָחִים
הַוְרֻדִים הַוְרֻדִים הַשּׁוֹשַׁנִּים
פְּרָחִים שֶׁכְּמוֹתְכֶם אַתֶּם בִּיפִי שֶׁלָּכֶם..
בַּשְׁלֵמוּת רַבַּת הַכֹּחַ שֶׁלָּכֶם
תְּמַלְּטוּ אוֹתִי?
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (3)

אֲנִי חוֹלֵם – מַטַּע הַשְּׁקֵדִים
הוֹלֵךְ בֵּין הָעֵצִים וְהַשֶּׁמֶשׁ
בְּעַד הֶעָלִים עוֹבֶרֶת
וְנ׳ הַמְּתוּקָה בְּיָדִי
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (4)

״שָׁם הָרֵי גוֹלָן״
אֵיפֹה עָמַדְתְּ
רָחֵל כְּשֶׁאָמַרְתְּ
עַל גְּדוֹת הַכִּנֶּרֶת?
נָגַעְתְּ בָּהֶם בְּמַבָּטֵךְ –
אֲנִי בַּשֶּׁבִי
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (5)

הוֹוֶה חָרוּךְ
הוֹוֶה בְּגֶבֶס
״אָחַזְתָּ שְׁמוּרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר״
שְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (6)

בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה
זוֹרֶק מִתּוֹךְ לִבִּי אֶבֶן
שְׁחוֹרָה מְדַמֶּמֶת
מוֹתָהּ שֶׁל חֲבֶרְתִּי
מֵרָעָב
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (7)

גַּלְגַּלְתִּי בְּסָדִין
יָדַי אֲזוּקוֹת רַגְלַי אֲזוּקוֹת
הִשְׁאִירוּ אֶת רֹאשִׁי
לַחְלֹם .. אֲנִי
עַל סַף חַדְרִי
עַל סַף עַל סַף עַל סַף
וְעֵינַי קְשׁוּרוֹת מְכֻסּוֹת
וַאֲנִי רוֹאֶה אוֹקְיָנוּס אֲנָשִׁים
וְאֶת אִמִּי
וְאֶת אִמִּי וְאֶת אִמִּי וְאֶת אָבִי
וְאָז רָאִיתִי אֶת שְׁלוֹמִי
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (8)

הָעֵצִים צָהֲלוּ שָׁם בְּמִצְהֲלוֹת אַזְהָרָה
לֹא רָאִינוּ לֹא הִרְגַּשְׁנוּ אֶת צָהֳלָתָם
הַמַּזְהִירָה
חָלַמְתִּי אוֹתָם בְּיַעַר הַנּוֹבָה
הֵם יָדְעוּ
הָעֵצִים
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (9)

בְּחֹרֶשׁ עֲצֵי זַיִת אֲנִי
וּדְמָמָה גְּדוֹלָה
סוֹבֶבֶת לְבַדִּי בֶּן זוּגִי רָחַק מִמֶּנִּי
וְאֵין אִישׁ אֵין אִישׁ
הֵיכָן אֲנַחְנוּ? שָׁאַלְתִּי אִשָּׁה
לְבוּשָׁה בְּלָבָן
בְּתוֹךְ מִבְנֶה הָיְתָה
לֹא עָנְתָה מְנֻתֶּקֶת הָיְתָה
הֵיכָן אֲנַחְנוּ? שָׁאַלְתִּי אִשָּׁה אַחֶרֶת בְּלָבָן
הִיא נִסְתָּה לַעֲנוֹת נֶאֱלְמָה
בָּלְעָה לְשׁוֹנָהּ
מֵרָחוֹק נִרְאָה הַיָּם פִּסָּה כְּחֻלָּה
וְחוֹלוֹת חוֹלוֹת חוֹלוֹת חוֹלוֹת
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (10)

הִתְעוֹרַרְתִּי –
רָעֵב וְצָמֵא וּכְלוּם לֹא עוֹד,
כְּלִי רָעָב וְצָמָא וְעָצֵב
אֲנִי לֹא יָכוֹל לְהָפִיג אוֹתָם
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

שֶׁבי (11)

אֲנִי חֲטִיף
אֲנִי חֲטִיף חֲטִיף
עַל מַדַּף הַשֶּׁבִי הָאָרוּר
חֲטִיף רָעִיל
וּשְׁמוּרוֹת עֵינַי לַחוֹת

מכולת האשפה

רַצְנוּ אֵלֶיהָ לְתוֹכָהּ
בַּבְּרִיחָה
רֵיחוֹתֶיהָ עָטְפוּ אוֹתָנוּ
קָפַצְנוּ אֵלֶיהָ בְּנִתּוּר הַצָּלָה
הַגֹּעַל שֶׁנֶּעֶתַרְנוּ לוֹ
הַבְּגָדִים בָּהֶם חוֹלַלְנוּ נָצְצוּ בֵּין הַקְּלִפּוֹת
קְלִפּוֹת וְקַפְסָאוֹת מְרֻקָּנוֹת
שַׁקִּיוֹת קְרוּעוֹת וּתְכוּלָתָן שְׁפוּכָה
אֲבָל נִצַּלְנוּ בֶּאֱמֶת
עַד שֶׁנּוֹרֵינוּ...

נועם מאיר שדות

בן אדם אבוד

בִּפְרֹץ הַמִּלְחָמָה יָרְדוּ כֻּלָּם לַמִּקְלָט וְשָׁכְחוּ אוֹתִי
הֵם שֶׁאֲנִי כָּל הַשָּׁנָה מְשַׁעֲשֵׁעַ אוֹתָם וְדוֹאֵג לְפַרְנָסָתָם
שָׁכְחוּ אוֹתִי. וְכִי מַה לָּהֶם אִכְפַּת מֵחוֹלֶה נָפֶשׁ מִסְכֵּן? שֶׁיָּמוּת. שֶׁיִּפָּגַע מֵהַטִּילִים. הָעִקָּר שֶׁהֵם יִנָּצְלוּ.
הֵם כַּמּוּבָן דָּאֲגוּ לְעַצְמָם רִאשׁוֹנִים וּכְשֶׁהִתְקַשַּׁרְתִּי לֹא טָרְחוּ אֲפִלּוּ לַעֲנוֹת
שֶׁהֲרֵי הֵם יַצִּילוּ אֶת עַצְמָם. רִאשׁוֹנִים וְאִם אֲנִי אָמוּת
בֶּאֱמֶת שֶׁזֶּה לֹא יִשַּׁנֶּה לְאַף אֶחָד. בְּכָל אֹפֶן בַּבִּנְיָן.

סונטה 1

מאנגלית: אברהם עוז

מִן הַיָּפִים מִכֹּל נִדְרֹשׁ עוֹד רֶוַח,
כִּי נֶצַח לֹא יָמוּת שׁוֹשַׁן יָפִים;
עֵת יַד הַזְּמַן בְּשֵׁלוּת גּוּפוֹ הֵעֵבָה
בְּדָמוּת יוֹרְשׁוֹ הָרַךְ זִכְרוֹ קַיָּם.
אֲבָל אַתָּה, לִבְרַק עֵינֶיךָ עֶבֶד,
מֵזִין כְּדֶלֶק אֵשׁ אוֹרְךָ בּוֹעֶרֶת,
תִּזְרֶה רָעָב בְּמְחוֹזוֹת הַשֶּׂפַע,
אוֹיֵב גּוּפְךָ, וְשִׂנְאָתְךָ אַכְזֶרֶת.
אַתָּה, הַיּוֹם, כְּלִי חֵן, חֶמְדַּת עוֹלָם,
כָּרוּז יָחִיד לְבוֹא הַדְּרַת אָבִיב,
קוֹבֵר חִנָּךְ בְּפֶרַח נֶעֱלָם
וּכְמוֹ קַמְצָן כָּל אוֹצָרְךָ תַּחְרִיב.
עַל הָעוֹלָם רַחֵם, אוֹ בִּזְלִילָה
חֶלְקוֹ בַּקֶּבֶר וּבְךָ תִּבְלַע.

סונטה 2

מאנגלית: אברהם עוז

עֵת אַרְבָּעִים חָרְפֵי שָׁנָה יַחְרְשׁוּ
תַּלְמֵי מָצוֹר בִּשְׂדוֹת יְפִי פָּנֶיךָ,
מַדֵּי אָבִיב, הַיּוֹם כָּל לֵב יִכְבְּשׁוּ
בְּלוֹיֵי סְחָבוֹת יִהְיוּ לְעֵת שַׁלֶּכֶת.
עֵת יִשְׁאֲלוּ אַי יִפְעָתְךָ שׁוֹכֶנֶת –
הֵיכָן שִׁפְעַת יְמֵי תְּשׁוּקוֹת וָעֶלֶז –
לוֹמַר: "בְּבוֹר עֵינַי, רַק שָׁם תִּרְאֶינָה",
אֶת לְבָבְךָ יֹאכְלוּ כְּלִמָּה וָקֶלֶס.
כַּמָּה רִוּחֵי שְׁבָחִים לִבְּךָ יִגְרֹף
אִם רַק תּוּכַל לוֹמַר: "הִנֵּה יוֹרֵשׁ לִי,
שַׁלְמֵי מַרְאַי כְּצֶלֶם יֶאֱסֹף",
וְיָפְיְךָ חָרוּת בּוֹ כְּמוֹרֶשֶׁת.
הוּא לְעֵת זִקְנָה דְּמוּתְךָ יְרַעֲנֵן
וְאֵשׁ דָּמְךָ יָחֵם עֵת תִּצְטַנֵּן.

סונטה 3

מאנגלית: אברהם עוז

הַבֵּט בָּרְאִי וֶאמֹר לַמִּשְׁתַּקֵּף בּוֹ:
בָּא זְמַן בּוֹ הַקְּלַסְתֵּר יוֹלִיד קְלַסְתֵּר.
אִם, בִּנְתִינָה, יָפְיוֹ לֹא תִתַּקֵּף עוֹד,
תַּכְזִיב עוֹלָם, וּלְאֵם תַּכְאִיב יוֹתֵר.
כִּי מִי, רַחְמָהּ נָדִיב, הַמְסָרֶבֶת
כִּי זַרְעֵךְ תִּטְמֹן בָּהּ וְתֵלֵד?
וּמִי בִּקֵּשׁי לִבּוֹ יוֹרִיד אֶל קֶבֶר
עֶטֶרֶת יֹפִי לְעוֹלָם וָעֵד?
אַתָּה צֶלֶם אִמְּךָ, וּבְךָ תַּזְהִיר
יְפַעַת תּוֹר אֲבִיבֶיהָ לְמַזְכֶּרֶת;
חַלּוֹן עֵינֶיךָ בֵּין קֶמָטִים יָאִיר
אֶת זֹהַר עֲלוּמֶיךָ לְתִפְאֶרֶת.
אוֹרְךָ יִחְיֶה – אִם לֹא תַּצִּיב לוֹ יָד,
בּוֹדֵד תָּמוּת, וְיָפְיְךָ יֹאבַד.

סונטה 4

מאנגלית: אברהם עוז

הוֹ חֵן פַּזְרָן, מַדּוּעַ זֶה תַּרְוֶה
מוֹרֶשֶׁת יָפְיְךָ אוֹתְךָ בִּלְבַד?
הַטֶּבַע לֹא נוֹתֵן, הוּא רַק מַלְוֶה,
וּנְדִיבוּתוֹ שְׁמוּרָה לְרֹחַב יָד.
קַמְצָן רַב יֹפִי, לָמָּה תַּהֲרֹס
אוֹצָר אֲשֶׁר נִתַּן לְךָ לָתֵת?
נוֹשֵׁךְ בְּלִי רֶוַח, אֵיךְ לָרִיק תִּפְרֹס
הוֹן תּוֹעֲפוֹת, אֲבָל תִּחְיֶה כְּמֵת?
אִם רַק אִתְּךָ תִּסְחַר, תַּלְוֶה, תַּשְׁקִיעַ,
תִּגְזֹל מִמְּךָ אֶת מֶתֶק עַצְמְךָ,
וּכְשֶׁהַטֶּבַע פִּתְאֹם זְמַנְּךָ יַפְקִיעַ,
סַךְ רְוָחֶיךָ לֹא יָנִיב בְּרָכָה.
הַיֹּפִי שֶׁנִּצְבַּר אִתְּךָ נִטְמַן;
אַךְ לוֹ נִמְסַר, עוֹד חַי עַד קֵץ הַזְּמַן.

סונטה 5

מאנגלית: אברהם עוז

אוֹתָן שָׁעוֹת אֲשֶׁר עִצְּבוּ בְּנֹעַם
מַרְאֵה חֶמְדָּה שׁוֹבֵה עֵינַיִם, הֵן
שֶׁבּוֹ יִרְדוּ בְּעָרִיצוּת וָרֹעַ,
יַצְמִיתוּ אֶת יָפְיוֹ, יַשְׁבִּיתוּ חֵן.
כִּי אֶת הַקַּיִץ זְמַן שׁוֹעֵט יוֹלִיךְ
אֶל כְּפוֹר הַחֹרֶף, שָׁם יוּצָא לַהֶרֶג.
אֶת לְשַׁדּוֹ יַקְפִּיא, עָלָיו יַשְׁלִיךְ,
יָפְיוֹ מֻשְׁלָג, סְבִיבוֹ שַׁמָּה וָקֶרַח.
וְאָז, לוּלֵא שָׁרְדָה תַּמְצִית הַקַּיִץ,
לֵחַ שָׁבוּי בִּסְגוֹר כָּתְלֵי זְכוּכִית,
כֹּחַ הַיֹּפִי נֶעֱלַם וָאַיִן,
הוּא וְזִכְרוֹ נִדּוֹנוּ לְמַשְׁחִית.
אַךְ פֶּרַח שֶׁזֵּקֵק, עַל אַף הַחֹרֶף,
כְּסוּתוֹ יַשִּׁיר, אַךְ לְשַׁדּוֹ מְשֻׁמָּרֶת.

נדב ליניאל

רק הנחל רק הגשם

גַּם דֹּלֶב בּוֹעֵר בְּקִרְבֵּנוּ
עָלָיו נוֹפְפִים בָּרוּחַ כְּאַלְפֵי יָדַיִם
יָמִים רַבִּים אֲנַחְנוּ מַשְׁלִיכִים לִקְרָאתוֹ
רוּחַ, נְשִׁימָה, זֵעַת אַפֵּינוּ, דָּבָר
אֵינוֹ מְכַלֶּה אֶת הָאֵשׁ הָאוֹכֶלֶת
אֶת עֲנָפָיו, אֶת צַמַּרְתּוֹ, אֶת שָׁרָשָׁיו,
צִפֳּרִים כְּמוֹ שְׁמוּעוֹת רוּחַ, חוֹלְפוֹת
בַּסְּבַךְ, לוֹפְתוֹת אֶת עֲנָפָיו בְּטָפְרֵיהֶן,
מְאַזְנוֹת אֶת גּוּפָן, לְרֶגַע, בְּתוֹךְ הָאֵשׁ,
סְבִיב הָעֵץ הוֹלֶכֶת וּמִתְעַבָּה טַבַּעַת הָאֵפֶר,
כְּמוֹ הִלָּה, כְּמוֹ נֵזֶר מַלְכוּת, כְּמוֹ אֵבֶל
אֲנַחְנוּ חוֹסִים בְּצִלּוֹ הַבּוֹעֵר יָמִים רַבִּים
לִבֵּנוּ הוֹרֵס לָצֵאת לִקְרַאת הַצִּפֳּרִים,
לִקְרַאת תְּלִילֵי פֵּרוֹתָיו הַתְּלוּיִים מֵעֲנָפִים
הַנָּדִים בָּרוּחַ כִּדְמָעוֹת, הִנֵּה רְאֵה אֵיךְ
הֵם נוֹצְצִים בַּחֹשֶׁךְ, בָּאוֹר, בָּאֵשׁ הַקַּלָּה,
רַק הַנַּחַל פּוֹדֶה אֶת נַפְשֵׁנוּ
רַק הַגֶּשֶׁם מוֹשִׁיעַ אֶת לִבֵּנוּ

אורי שגב

אנחנו נפגשים בהלוויות

אנחנו נפגשים בהלוויות. בערב חם, תפילות אשכבה למתים. סרחון המדים מענה אותנו. כל החלומות מפורשים, כל המעשים מחולים. הצעדים רוויי אדמה. הלילה הוא צלצול הרעם. עזבנו את בתי הספר, נשלחנו אל מחוץ לבתי המרפא. שרפנו את שמותינו באש. אנחנו לובשים את רצועות הברזל, מתנועעים ברוח. הברושים ניצבים בשתיקה, כבר לא פרא. האבלות יש לה צעד כבד, מבוית. ידענו את צורת הילוכה. רגלינו ביצעו את התנועות כמו שיעור שחייה בקיץ, אבל הקיץ ממריא. שמונה חודשים, עשרה. אין קץ לימי הרעה. העולם מדבר אלינו בשפה שאיננו דוברים. בהגייה ששובשה, שאפשר להכיר בה רק קריאות קרב (רק בלילה רוכן מעלינו חברנו הטוב, ואומר: מצטער. לא רציתי להעיר אתכם, אבל אני מוכרח). הדם כבר נוזל מן האף, ואנחנו לוחצים שיפסיק. לעולם איננו בוכים.

צדוק עלון

שני שירים

לפעמים אני חושב שהכלבים מבינים את העולם טוב יותר מאיתנו;
הם יודעים מתי להתעקש ומתי לוותר.
ובשני המקרים ניכר כי הם מודים לבוראיהם.

מראָה

בְּיוֹם הָאַחֲרוֹן לַלְמוּדִים לִפְנֵי חֻפְשַׁת הַקַּיִץ
הָלַכְתִּי עִם כַּלְבָּתִי בַּמִּדְרָכָה
מִימִינִי כְּבִישׁ וּמִשְּׂמֹאלִי קִיר שֶׁל בִּנְיַן בֵּית הַסֵּפֶר

מִמּוּלִי הִגִּיעַ יֶלֶד עִם יַלְקוּט עַל גַּבּוֹ

כַּלְבָּתִי מְהַלֶּכֶת צְמוּדָה לַקִּיר
וְהַיֶּלֶד מִמּוּל מְהַלֵּךְ צָמוּד לַקִּיר גַּם הוּא
מִי יִסְטֶה לְכִוּוּן אֶמְצַע הַמִּדְרָכָה
וַיַּשְׁאִיר אֶת הַהֲלִיכָה לְיַד הַקִּיר לְמִשְׁנֵהוּ?

הַיֶּלֶד מִתְקַשֶּׁה לַעֲזֹב אֶת הַצְּמִדוּתוֹ לַקִּיר
וְהַכַּלְבָּה מְמָאֶנֶת לְפַנּוֹת לוֹ מָקוֹם
כֻּלָּנוּ נֶעֱמָדִים

הַכַּלְבָּה מַבִּיטָה בִּי כְּמְבַקֶּשֶׁת אֶת עֶצָתִי
וַאֲנִי תּוֹהֶה אִם לְכַוֵּן אֶת הַכַּלְבָּה לְכִוּוּן הַכְּבִישׁ
וּבְעוֹדִי מְהַרְהֵר בְּכָךְ
כַּלְבָּתִי מֵעַצְמָהּ מְפַנָּה לַיֶּלֶד אֶת הַדֶּרֶךְ לְיַד הַקִּיר

כָּל זֹאת הִתְרַחֵשׁ בִּשְׁנִיּוֹת
אַךְ הַיָּמִים חוֹלְפִים

וְעַתָּה אֲנִי נִזְכָּר בְּכָךְ
וְחוֹשֵׁב
שֶׁאַל לוֹ
לְמַרְאֶה זֶה
לִשְׁקֹעַ בְּתְהוֹם הַנְּשִׁיָּה
שֶׁל הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים

מחר

אִם מִישֶׁהוּ יִשְׁאַל אוֹתִי
עַל אוֹדוֹת הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ
כָּאן עַל גַּבֵּי הַכַּדּוּר הַמִּסְתּוֹבֵב
גַּם סְבִיב הַשֶּׁמֶשׁ וְגַם סְבִיב עַצְמוֹ

אִם מִישֶׁהוּ יִשְׁאַל אוֹתִי –

אֶעֱנֶה לוֹ שֶׁהַחַיִּים הֵם
מַה שֶּׁנּוֹבֵעַ מִן הָעֲבֹדָה
שֶׁאֶת אֲשֶׁר אֶזְרֹק הַיּוֹם
בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן
לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לִזְרֹק לִפְנֵי שָׁנִים

הַיּוֹם אֵינִי יָכוֹל לְהַשְׁלִיךְ מַחְשָׁבָה זוֹ
שֶׁמָּא עִם הַשְׁלָכָתָהּ יִשְׁלַךְ מַשֶּׁהוּ מֵעַצְמִיּוּתִי

וְאֵין עַל פְּנֵי הַכַּדּוּר
הַמִּסְתּוֹבֵב סְבִיב עַצְמוֹ וּסְבִיב הַשֶּׁמֶשׁ
מִי שֶׁיִּתְקַע לְיָדִי
לְעִנְיַן הַמָּחָר

מאיה ויינברג

כל יום חיילים מתים סתם

בְּלִי סִבָּה
כָּל יוֹם
סְתָם
מֵתִים
כָּל יוֹם חַיָּלִים
כָּל יוֹם מֵתִים
כָּל יוֹם
כָּל יוֹם
סְתָם מֵתִים
כָּל יוֹם
מֵתִים
סְתָם
בְּלִי סִבָּה

19.9.24, ציטוט וערבול מתוך כותרת בעיתון. דבריו של אב שכול

מאיה ויינברג

זה יכול היה להיות

כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ
אֲבָל זֶה לֹא הָיָה
הָיִינוּ שְׁקוּעִים בְּצַעַר עָמֹק בִּגְדוּל
יְלָדִים וּבְלָלֶכֶת לָעֲבוֹדָה
הִפְגַּנּוּ אֲבָל חָזַרְנוּ לִישֹׁן כְּלוֹמַר לִחְיוֹת
כְּלוֹמַר לְבַקֵּשׁ שִׁגְרָה
נָשַׁמְנוּ אֲוִיר שָׁעָה שֶׁהֵם
נָמְקוּ לְאַט בְּמִנְהָרָה
הַמֶּמְשָׁלָה הָלְכָה וּוִתְּרָה הַצָּבָא
אָבַד עַל עִקְבוֹתָיו
שָׁקַעְנוּ בְּחֹסֶר אוֹנִים נִרְכָּשׁ
אֵלּוּ הָיוּ יָמִים מֵהַסּוּג הַגָּרוּעַ בְּיוֹתֵר
אֲבָל לָנוּ נָכוֹנוּ יָמִים אֲחֵרִים
וְלָהֶם

שִׁגרע

הַחֲרָדָה
לֹא נוֹכַל לָהּ עוֹד
צָעִיף דַּק עוֹטֵף כֹּל
נִכְרָךְ לְמַחְשָׁבוֹת אַקְרָאִיוֹת
קַל וָחֹמֶר בַּחֲלוֹמוֹת
בְּאֵין חֻמְלָה הַתַּרְחִישׁ
הַנּוֹרָא בְּיוֹתֵר מִתְרַחֵשׁ
לְנֶגֶד עֵינֵינוּ הַנִּקְרָעוֹת
לְתוֹךְ גּוּפֵנוּ הַמִּתְפַּתֵּל
בִּטְנֵנוּ הָרָכָה
מְבַקֶּשֶׁת רַחֲמִים
בְּמְצִיאוּת
בָּהּ אֵין עוֹד
לַחֲרָדָה נִתְעוֹרֵר
לַחֲרָדָה נֵעָתֵר
שָׁעָה שֶׁאֵין מִמֶּנָּה הֶסְתֵּר
בְּכָל אֲשֶׁר עֵינֵינוּ פּוֹנוֹת
לֹא עֲבוּרֵנוּ לֹא עֲבוּר
יְלָדֵינוּ לֹא בַּמָּקוֹם הַזֶּה
לֹא בַּשָּׁעָה הַזּוֹ.

לפני עצרנו להתבונן

אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים בְּמַקְבִּיל לְחוֹמַת הָעִיר הָעַתִּיקָה
בִּפְנִים גִּשׁוּשׁ שָׁפוֹת
עָזַבְנוּ לִפְנֵי שָׁנִים
אַךְ קֹר הָהָר הִתְעַקֵּשׁ בָּנוּ
הִתְחַפֵּר בִּתְעָלוֹת הַגּוּף

יָדַעְנוּ אוֹתוֹ בַּלֵּילוֹת
וְכָעֵת הוּא יוֹצֵא וְעוֹטֵף אוֹתָנוּ
כְּמוֹ חוֹמָה אֶת הָעִיר הָעַתִּיקָה
כְּמוֹ כּוֹכָבִים אֶת הַיָּרֵחַ

שָׁמַיִם שְׁקֵטִים
מִשְׁתַּקְפִים בְּשִׁבְרֵי זְכוּכִית
מִשְׁתַּקְפִים הַהוֹלְכִים
בִּתְנוּעַת הִסּוּס

אֲנַחְנוּ קְרֵבִים תַּחַת מְעִיל
כְּדֵי נוּכַל לְהִתְחַמֵּם
כְּדֵי נוּכַל לְהַבְחִין בְּרֵוַח
בֵּין הַמִּלִּים

לִפְנֵי הַיָּרֵחַ לִפְנֵי הַחוֹמָה
לִפְנֵי עָצַרְנוּ לְהִתְבּוֹנֵן בַּמִּלִּים
שָׁאַלְתִּי אוֹתָךְ: "אַתְּ רוֹאָה
מַה נִּמְצָא בָּרֵוַח בֵּין הַכּוֹכָבִים?"

וְאַתְּ הֵשַׁבְתְּ:
"אֲנִי לֹא רוֹאָה"
וְיָשַׁבְתְּ.

ידיעה

נוֹקֶשֶׁת חַלָּשָׁה
כִּדְקִירַת מַחַט אֹרֶן
מְחַפֶּשֶׂת בְּפִרְצָה
מַזְהִירָה מִשַּׁעֲטַת הַסּוּס
נִשְׁמָע תִּיפּוּף הַמִּלְחָמָה

מֶה חָלַם. מַה נָּהַם. מֶה
הָלַם. מַה נִּכְתַּם. מַה
גָּדַם. מַה נִּפְרַם. מַה
דָּמַם. מָה

לֹא אֶתֵּן לַנּוֹרָא הִכָּנֵס
לֹא אֶתֵּן לַקֵּץ
לַחֲצוֹת אֶת הַחוֹמָה
לֹא אֶתֵּן לַסּוּס שְׂפַת פִּרְצָה
כִּלְחִישַׁת הַשֵּׁם

לֹא אֶתֵּן לוֹ
הִכָּנֵס
כְּחֵץ נוֹרֶה
אָרוֹן נִשְׁעָן חוֹצֵץ עַל דֶּלֶת

לֹא אֶתֵּן בְּחַשְׁרַת עֶרֶב
לֹא אֶתֵּן לִבְעֵרַת עֵשֶׂב
לֹא אֶתֵּן עֶצֶב דַּק

נְקִישָׁה כַּאֲנָחוֹת
פִּרְצַת הַהַכָּרָה
דִּמְעָה עוֹקֶבֶת דִּמְעָה
שָׁחֹר בְּחַלּוֹן הַשַּׁחַר

והכתום הזה

״וְהַנְּדִיר הַזֶּה וּלְהַסְבִּיר לוֹ אַהֲבָה שָׁלוֹם גַּעְגּוּעִים״

חדוה הרכבי, ״והנדיר הזה״
בתוך ׳ציפור שבפנים עומדת בחוץ׳
הקיבוץ המאוחד ומוסד ביאליק, 2009

וְהַכָּתֹם הַזֶּה צָחוֹק פָּז
וְהַכָּתֹם הַזֶּה נָגַע מִכְחוֹל וְיַלְדוּת לֹא נָגַע
וְהַכָּתֹם הַזֶּה וְלוֹמַר לוֹ אִמָּא אַבָּא אַהֲבָה
וְהַכָּתֹם הַזֶּה עֵר לֵילוֹת וְגַעְגּוּעַ
וְהַכָּתֹם הַזֶּה דּוֹהֶה בָּאֲפֵלָה
וְיָדָיו מְשַׂחֲקוֹת בְּחוֹל

וְהַכָּתֹם הַזֶּה לִפְקֹחַ אֶת עֵינָיו
וְהַכָּתֹם הַזֶּה הוּא מִשְׁאֶלֶת בְּאֵר
וְהַכָּתֹם הַזֶּה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר
וְהַכָּתֹם הַזֶּה גִּבּוֹר־עָל
וְהַכָּתֹם הַזֶּה תִּקְוָה וּבֹהַק אֶרְאֵל
וְהַכָּתֹם הַזֶּה נוֹרָא לוֹמַר בְּקוֹל שְׁמוֹ אֲרִיאֵל

וְהַכָּתֹם הַזֶּה רוּחַ שׁוֹבֶבָה
וְהַכָּתֹם הַזֶּה מַשַּׁב רוּחַ כָּבוּל
וְלֹא שָׁב וְלֹא מַרְפֶּה

הַכָּתֹם הַזֶּה
לְחַבֵּק אֶת גּוּפְךָ הַקָּטָן
בַּעֲבוּר הַחַיִּים

גַּלְעֵד

מִתּוֹךְ עֻמְק הַבֶּטֶן
אַתָּה שׁוֹמֵעַ אֶת צַעֲקַת
הָאֵבֶל

לֹא כְּמוֹ קוֹל אוֹהֲבִים דּוֹעֵךְ
יוֹתֵר כְּמוֹ מְעָרָה קוֹרֶסֶת

אַתָּה שׁוֹקֵעַ בְּצַעַר
אֲדָמָה טוֹבַעַת
לְאָן תִּבְרַח בְּאָרֶץ הַמְּבֻטַּחַת?

גַּם אִם תְּשׁוֹטֵט תּוֹעֶה בְּיַעַר
וְהַחוּשִׁים יִקָּרְאוּ בְּךָ עֲצֹר
לִשְׁעֹט פְּנִימָה

לְגַלּוֹת מָה הַסּוֹבֵב אוֹתְךָ
כְּשַׁעַר אֶרֶץ עַד

בֵּין אֹרֶן לְאֹרֶן
רַעַד אֲבָנִים
נִגְלֶה גַּלְעֵד

המחשבות העצובות האחרונות

פַּרְדֵּס הוּא פַּרְדֵּס
לֹא יוֹתֵר

וְכַמָּה שֶׁדִּמְיתִי לִרְאוֹת בְּאִישׁוֹן הֶחָתוּל
אֶת הַשְּׁבִיל רְאִיתִיו עַד בֵּיתִי

לֹא יוֹתֵר

וְהוּא הַשִּׁיר הַיּוֹם

יֵשׁ נוֹטֵר עַל נַפְשִׁי (שֶׁמָּא עוֹרֵב)
לֹא מְאַפְשֵׁר לִי נְפִילָה מִן הַסֶּלַע
(אוֹרֵב לַחֲלוֹמִי שֶׁאֶתְעוֹרֵר)

הִנֵּה מְבַקֵּר בַּפַּרְדֵּס בֶּן אָדָם

פַּעַם רָאִיתִי בְּךָ יַעֲקֹב

הַיּוֹם הוּא רַק אָדָם וְגַם אֲנִי

לֹא יוֹתֵר

זכרון יחפות

א

וּמַדּוּעַ עָמַלְתִּי עַל נְקִיּוֹן כַּפּוֹת רַגְלַי טֶרֶם שָׁכַבְתִּי
לִישׁוֹן וְלֹא דָּבַק בָּהֶן דָּבָר הַיּוֹם לֹא חָרַצְתִּי עֲקֵבַי
הַחוֹל בְּגַפּוֹ חָרַב רְגָבִים יְתוֹמִים נִשְׁחָקוּ לְאֵפֶר כַּפּוֹת
רַגְלַי זַכּוֹת כְּלוּחַ שַׁיִשׁ מְמֹרָק וְלֹא נוֹתַר מִמֶּנִּי זֵכֶר

ב

אֶת יְלָדַי אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת צְאוּ יְחֵפִים קִלְעוּ
מָטָר וְכָרְכָר בְּכַפּוֹת רַגְלֵיכֶם דְּעוּ לְהִשָּׁמֵר
מֵעֲשָׂבִים שׁוֹטִים וּמֵחֶרֶק וָרֶמֶשׂ לִרְמֹס אַל
תִּפְגְּעוּ בְּקִנָּם וְאַל תַּהַפְכוּ אַבְנֵיהֶם לְעוֹלָם.

ג

וּמָה עַל הַיְחֵפָה אֲשֶׁר נִרְמְסָה תַּחַת מַגָּף
וְשׁוֹשַׁן דָּמָהּ נִגָּרַף בַּאֲפָרֵי הַשֶּׁלֶג הִתְפַּשֵּׁט
וְנִקְבַּר וַאֲנִי כַּר אָבִיב כְּדַרְדַּר מְרַשְׁרֶשֶׁת
צְדָפִים סְבִיב שִׁזְפַת יֶרֶכַיִם לוֹ חַשְׁתִּ בְּאֵימַת
הַמַּגָּף עַל קְנוֹקֶנֶת גּוּפֵךְ לוֹ הָיוּ לַאֲחוֹתִי נַעֲלַיִם

ד

לָאַחֲרוֹנָה כּוֹאֵב לִי לְהַלֵּךְ יְחֵפָה לָאַחֲרוֹנָה
עֵיפָה אֲנִי כְּרוּכָה בְּסַנְדָּלִים מִתְבּוֹנֶנֶת בַּחוֹתָם
הַכְּתַמְתַּם הַנּוֹשֵׁק רְפוּיוֹת לְשֵׁיבַת עָרְפּוֹ שֶׁל
הָאָרֶן שׁוֹלֵחַ לְטִיפָה אֲרֻכָּה אַחֲרוֹנָה בִּשְׂעָרוֹ
הַזָּהֹב שֶׁל בְּנֵי הַחֹשֶׁךְ חוֹדֵר חֹד הַמַּחַט דּוֹקֵר
כְּרִית עֲקֵבַי כְּעִפָּרוֹן הָרִאשׁוֹן בּוֹ חָרַטְתִּי שְׁמִי

הספד

מַה מַּכְאִיב הַיֹּפִי הַבָּא עַל עֵינַי
לֹא אֵינִי יְכוֹלָה לוֹ לַיֹּפִי יוֹתֵר
רַק אֱמֹר עַד מָתַי אֱלֹהַי עַד מָתַי
הֵן כִּמְעַט וְחָרַצְתִּי לִרְכֹּן לְוַותֵּר

וְלִסְגֹּר עַל בְּרִיחַ קָצִיר וּשְׁדוֹת בָּר
רִפְרוּפֵי סְנוּנִיּוֹת וְחוֹחִית לְהַסּוֹת
נִיחוֹחָן הַפְּרִאי שֶׁל נִצּוֹת פְּרִי הָדָר
וְלַחְדֹּל לְהַבִּיט לֹא לִרְאוֹת לֹא לִרְאוֹת

מַה מַּרְהִיב הַיֹּפִי הַבָּא עַל עֵינַי
וְאוּלַי וּמָחָר וְאֵינֶנִּי יוֹתֵר –
וְכֵיצַד זֶה אֶחְדַּל מִלִּרְאוֹת אֱלֹהַי
וְכֵיצַד זֶה אוּכַל אֱלֹהַי לְוַותֵּר.

מה את כותבת ילדה

יַלְדָּה מָה אַתְּ כּוֹתֶבֶת, שִׁירִים
יַלְדָּה מָה אַתְּ חָשָׁה, צִפֳּרִים
הֵיכָן בֵּיתֵךְ, הוּא צָדָף
וְהוֹרַיִךְ, יָם
וּשְׁמֵךְ יַלְדָּה, אָבְדָן
מַה גּוֹן אִישׁוֹנַיִךְ, אָבָק
(גְּלִימָה שֶׁל אֲפָרִים פַּעַם עָטִיתִי)
(רָוִיתִי סֶכֶר וּמִשְׁחָק)

דיוקן

אֶבֶן זֶהֻיּוֹת הִיא
אֶבֶן שֶׁל אָבָק וְחַלְחָלָה

אֶבֶן אֻמְלָלָה לְלֹא פָּנִים
אֶבֶן יְרֻקָּה כְּחֻלָּה

זוֹ אֶבֶן בְּבִצָּה עֲרוּגָתִית יוֹתֵר מִדֵּי שָׁנִים
אֶבֶן מְבַקֶּשֶׁת מִכֶּם דַּי
אֶבֶן צוּקִים נוֹטֶשֶׁת

אֶבֶן מִתְחַנֶּנֶת לֹא יוֹתֵר
בִּגְלָלָהּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת

גַּם הַדְּרוֹר אַבְנֵי עֵינָיו שְׁחֹרוֹת
אֶבֶן לֹא מַקֶּשָׁה
אֲנִי אוֹהֶבֶת אֶת הָאֶבֶן בְּשָׁעוֹת אַחֲרוֹנוֹת

אֶבֶן אֻמְלָלָה בְּהֶחְלֵט
רוֹפְאִים קוֹרְאִים לָהּ מְצוּלָה
אֶבֶן אֵינֶנָּה יוֹצֵאת

זוֹ עֲלָטָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָדַעַת
זֶה לֹא אַתָּה נְסִיךְ גְּפָנִים אֻמְלָל
אֶבֶן כְּלֵי מִשְׂחָק נוֹגַעַת מְשֻׂגַּעַת

אֶבֶן מִתְהַפֶּכֶת לְמַסְרֵק
כָּל אוֹת סוֹרֶגֶ אָפֹר שׁוֹרֵק

אֶבֶן לֶאֱגֹר בַּגֶּשֶׁם
אֶבֶן שִׁיר

מלאכים

בְּאֵר שֶׁל מֶרְחָבִים תּוֹסֶסֶת שׁוּם אָדָם לֹא יִשְׁמָעָהּ
בָּהּ רַבּוּ הַמַּלְאָכִים לְהִתְרַחֵץ

מַלְאָךְ עֵירֹם מַתִּיר מַחְרֹזֶת רְסִיסִים
עַל קַרְקָעִית תְּהוֹם לִבִּיתִי נֵר לָדַעַת

אִם אֲנִי נוֹגַעַת מַלְאָכִים הוֹפְכִים אָבָק
שֶׁשׁוּם צִפּוֹר אֵינָהּ אוֹחֶזֶת עַל מִפְתָּן

מַלְאָכִיוֹת הֵן הַחוֹל הַנִּמְסָךְ בֵּין אֶצְבָּעוֹת
לִבֶּן חָשׁוּף לְהִתְפּוֹרֵר תּוֹךְ מִשְׂחָק

מַלְאָךְ מַשְׁקִיף מִן הָרְאִי בָּבוּאָתוֹ נִפַּצְתִּי
אֶלֶף רְסִיסֵי מַלְאָכִיוֹת בּוֹחֲנוֹת אוֹתִי

ירוק

יָרֹק שֶׁאֵינֶנּוּ שֶׁלִּי
הוּא אֵינֶנּוּ
שֶׁלִּי הַיָּרֹק הוּא
מָתוֹק הוּא
מַרְהִיב הוּא
יָהִיר הוּא
אֵינֶנּוּ שֶׁלִּי
הוּא אֵינֶנּוּ
אֲלִי
הוּא שׁוֹתֵק הוּא
רָחוֹק הוּא עָנוּד
הוּא כָּרוּךְ הוּא
רָבוּד הוּא סָבוּךְ
הוּא עַתִּיר
עֲרִיפִים שֶׁאֵינָם
עֲרִיפַי שֶׁאֵינָם
אֲרָנִים שֶׁאֵינָם
אֲרָנַי שֶׁאֵינָם
אֲפָרַי שֶׁאֵינָם
אֲפָרִים
מַסְתִּירִים
מַפְקִירִים
מַסְגִּירִים
הַמֵּתִים הֵם מֵתַי

פול סיימון

צליל השקט

מאנגלית: אברהם עוז

חֹשֶׁךְ, יְדִידִי מִכְבָר,
שׁוּב בָּאתִי לְדַבֵּר דָּבָר,
כִּי חִזָּיוֹן עוֹלֶה בִּי וְזוֹחֵל
מוֹתִיר זַרְעוֹ בִּי בִּשָּׁנָתִי בַּלַּיְל
חִזָּיוֹן שֶׁבְּתוֹךְ מֹחִי נִקְבַּר
שָׁם נִשְׁאָר
טָמוּן בִּצְלִיל הַשֶּׁקֶט.

בַּחֲלוֹמוֹת אֲנִי נוֹדֵד
בֵּין סִמְטָאוֹת צָרוֹת, בּוֹדֵד,
מִתַּחַת לְהִלַּת פָּנָס רְחוֹב
וְצַוְּארוֹנִי קָפוּא, וּסְחוּף מַכְאוֹב
אֶת עֵינַי פּוֹלֵחַ לַיְלָה כְּמוֹ פִּגְיוֹן
אוֹר נֵיאוֹן,
צוֹלֵל אֶל צְלִיל הַשֶּׁקֶט.

בְּאוֹר עֵירֹם נִגְלוּ אֵלַי
רִבּוֹא פָּנִים, יוֹתֵר אוּלַי,
פָּנִים דּוֹבְרוֹת אֲבָל בְּאֵין מֵשִׂיב
פָּנִים שׁוֹמְעוֹת אֲבָל בְּאֵין מַקְשִׁיב
פָּנִים אוֹמְרוֹת שִׁירָה אֲבָל לְלֹא קוֹל,
מִי יָכוֹל
לַחֲדֹר אֶל צְלִיל הַשֶּׁקֶט.

שׁוֹטִים, אָמַרְתִּי, עַם טִפֵּשׁ:
הַשֶּׁקֶט כְּמוֹ סַרְטָן גּוֹלֵשׁ.
אֶל מִלַּי הַקְשִׁיבוּ וְתֵדְעוּ
זְרוֹעוֹתַי חַבְּקוּ וְאָז תִּרְאוּ.
אַךְ מִלַּי נָפְלוּ כְּגֶשֶׁם רַךְ,
הֵד נִשְׁכָּח
בִּמְצוּלוֹת הַשֶּׁקֶט.

עַם כּוֹרֵעַ מִתְפַּלֵּל
לְנֵיאוֹן סוֹגֵד כְּאֵל.
וְסִימָן מַזְהִיר שׁוֹלֵחַ אוֹת
הַמִּלִּים אֶת סוֹד הַלֵּב קוֹרְאוֹת
וְאוֹת מֵאִיר זוֹרֶה מִלִּים שֶׁל נְבוּאָה עַל הַקִּיר,
בָּתֵּי הָעִיר
בּוֹלְעִים אֶת צְלִיל הַשֶּׁקֶט.

דת

מאנגלית: ליאור שטרנברג

זוֹ הָיְתָה בָּלֶרִינָה יְהוּדִית
שֶׁרָאִיתִי עִם אִמִּי
בִּשְׁנַת 1959 בְּבֵית הָאוֹפֶרָה
בְּאֶחָד מִימֵי הַלִּמּוּדִים אוֹ בְּחַג יְהוּדִי. אֲבָל
לֹא בַּלַּיְלָה שֶׁלִּפְנֵי הַסֵּדֶר
שֶׁלֹּא עָרַכְנוּ. כָּךְ
שֶׁזֶּה הָיָה וַדַּאי בְּ־1962,
בִּקּוּר שֵׁנִי שֶׁל הַבּוֹלְשׁוֹי בִּנְיוּ יוֹרְק,
מַמָּשׁ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה
שֶׁלֹּא חָגַגְנוּ. אָכֵן
הַבָּלֶרִינָה רָקְדָה בְּמוֹפַע מִנְחָה
בְּשַׁבָּת, הַשַּׁבָּת
שֶׁלֹּא שָׁמַרְנוּ.
"בַּחוּרָה יְפֵיפִיָּה,
מְלֵאָה טֶמְפֶּרָמֶנְט",
אָמַר מְבַקֵּר.
הַמּוֹשָׁבִים שֶׁלָּנוּ הָיוּ מֵאֲחוֹרֵי
עַמּוּד, וְאִמִּי פָּתְרָה אֶת הַבְּעָיָה
בְּעֶזְרַת כַּרְטִיסִים חֲדָשִׁים אוֹ חֻצְפָּה.
"גָּמִישׁ בְּיוֹתֵר",
כָּתַב הַמְּבַקֵּר
עַל גּוּפָהּ שֶׁל הַבָּלֶרִינָה.
בַּחוּרָה יְהוּדִית,
אָמְרָה אִמִּי.

מכתבים

מאנגלית: ליאור שטרנברג

כָּתַבְנוּ בַּקִּיץ,
בַּחֻפְשׁוֹת,
בֵּין הַלִּמּוּדִים לָעֲבוֹדָה,
לִפְעָמִים אֲפִלּוּ לֹא
מֵאוֹתָהּ מְדִינָה.
הִיא שָׁמְרָה
אֶת מַה שֶּׁקִּבְּלָה
שָׁנִים אֲרֻכּוֹת,
נְיַר הַמִּכְתָּבִים שֶׁלִּי, שֶׁעָלָיו
שֵׁם וּכְתֹבֶת
בְּאוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת, סִימָן בָּרוּר
שֶׁל מַרְדָנוּת:
אַל תְּדַמְיְנִי אוֹתִי
בְּהֶעְדֵּרִי, רַק
צַיְּרִי לָךְ אֶת הָעוֹלָם הֶחָדָשׁ
מִמִּלּוֹתַי שֶׁפָּרְסְמוּ
בְּעִתּוֹנִים יוֹמִיִּים, עֲבוֹדַת גְּמָר,
מָגָזִינִים וְעִתּוֹנִים קְטַנִּים
יוֹתֵר. מִלִּים חֲבוּיוֹת.
הַלְוַאי שֶׁאוֹתִיּוֹת יָכְלוּ לָעוּף,
וְהַמִּשְׁפָּטִים הָיוּ חוֹזְרִים
מְקֻפָּלִים אֶל תּוֹךְ הַמַּעֲטָפוֹת.
וְאָז, שָׁבִים,
יָמִים.